

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos heraldikos komisijai
El. p. heraldika@prezidentas.lt

2021-12- Nr. (2.11Mr-45) 6V-

Kopija:
Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai
kanceliarija@prezidentas.lt

DĖL SIŪLYMŲ TOBULINTI LIETUVOS RESPUBLIKOS HERALDIKOS KOMISIJOS VEIKLĄ IR TEISINĮ REGLAMENTAVIMĄ

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba gauto pareiškimo pagrindu įvertino galimą konkurencijos ribojimą dėl Lietuvos heraldikos komisijos (toliau – Heraldikos komisija) veiksmų ir teikia Heraldikos komisijai savo siūlymus dėl jos vykdomos veiklos bei teisinio reglamentavimo tobulinimo siekiant užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

(2) Pareiškėjas kreipėsi į Konkurencijos tarybą prašydamas įvertinti Heraldikos komisijos patvirtinto Herbų etalonams, vėliavoms, antspaudams ir kitiems heraldiniams projektams kurti reikalingų dokumentų pateikimo Lietuvos heraldikos komisijai ir jų nagrinėjimo tvarkos aprašo¹ (toliau – Aprašas) nuostatų atitiktį Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams. Pareiškėjo nuomone, Heraldikos komisija užsakovams, kurie kreipiasi į ją su prašymu rekomenduoti dailininką heraldiniams darbams atlikti, dailininkus siūlo tik iš savo narių. Pareiškėjo teigimu, tokie Heraldikos komisijos veiksmai neužtikrina sąžiningos konkurencijos laisvės principo.

(3) Toliau pateikiame Konkurencijos tarybos vertinimą ir pasiūlymus dėl Heraldikos komisijos veiklos tobulinimo.

1. Pareiškėjo pateikta informacija

(4) Heraldikos komisijos Aprašas reglamentuoja būtinų dokumentų pateikimą Komisijai ir jų nagrinėjimo tvarką norint sukurti herbų etalonus, vėliavų, antspaudų ir kitų herbinių ženklų projektus.

(5) Remiantis Aprašo 1 Priede pateikiama Prašymo forma, dėl herbo sukūrimo iniciatoriai turi kreiptis į Heraldikos komisiją su prašymu rekomenduoti dailininką šiems darbams atlikti arba nurodyti savo dailininką.

(6) Pareiškėjo nuomone, jeigu herbo sukūrimo iniciatoriai prašo Heraldikos komisijos rekomenduoti dailininką, pastaroji rekomenduoja tik dailininkus iš savo pačios narių. Jo teigimu, per 10 metų buvo patvirtinta daugiau nei šimtas herbų, iš kurių daugumą sukūrė Heraldikos komisijos nariai, o taip pat buvo ir tokių metų, kai herbus kūrė tik Komisijos nariai.

(7) Pareiškėjas nurodo, kad informaciją apie ketinamus kurti herbus renka Heraldikos komisija ir šie duomenys nėra prieinami viešai, todėl tiek Pareiškėjas, tiek kiti dailininkai, nesantys Komisijos nariais, negali pasinaudoti teise konkuruoti, nes jie neturi galimybės sužinoti apie atsiradusį poreikį sukurti herbą ir nėra rekomenduojami Heraldikos komisijos.

¹ Herbų etalonams, vėliavoms, antspaudams ir kitiems heraldiniams projektams kurti reikalingų dokumentų pateikimo Lietuvos heraldikos komisijai ir jų nagrinėjimo tvarkos aprašas. Prieiga per internetą: https://www.lrp.lt/data/public/uploads/2020/07/dokumentu-teikimas_aprasas.pdf

(8) Pareiškėjo nuomone, tokiais Heraldikos komisijos veiksmais nėra užtikrinami komisijos priimamų sprendimų nešališkumo bei viešumo principai, kadangi žinodami apie poreikį sukurti herbą Heraldikos komisijos nariai užsakovams rekomenduoja dailininkus tik iš savo pačios narių, tokiu būdu nesudarydami sąlygų sąžiningai konkuruoti ir kitiems tokias pačias paslaugas siekiantiems pasiūlyti asmenims.

2. Heraldikos komisijos pateikta informacija

(9) Heraldikos komisija teikdama Konkurencijos tarybai paaiškinimus nurodė, jog kiekvienos vietovės, kuriai yra kuriamas herbas, atstovai gali savo nuožiūra pasirinkti dailininką ir herbo kūrimo proceso metu jam suteikiama visokeriopa pagalba. Vis dėlto tais atvejais, kada Heraldikos komisijos prašoma rekomenduoti dailininką, vietovės atstovams rekomenduojami aukščiausios kvalifikacijos, ilgametę patirtį turintys dailininkai heraldikai. Heraldikos komisija nurodė, jog jei yra prašoma rekomenduoti herbą galintį sukurti dailininką, paprastai ji siūlo 5 dailininkus, iš kurių tik keli yra Heraldikos komisijos nariai. Dailininkai yra rekomenduojami atsižvelgiant į jų įdirbį, turimą kvalifikaciją ir pačių išreikštą norą bendradarbiauti ir toliau dirbti heraldikos srityje ir pati Heraldikos komisija negali rekomenduoti jai nežinomo dailininko, kurio kūrimui ji nebūtų vertinusi.

(10) Heraldikos komisija pateikė informaciją, jog 2018-2021 metų duomenimis iš viso prašymų herbų ir kitų heraldinių projektų sukūrimo buvo 51, iš jų 36 sukūrė Komisijos nariai, ne Komisijos nariai – 15. Prašymų dėl herbų sukūrimo buvo 29, iš jų 21 sukūrė Komisijos nariai, ne Komisijos nariai – 8.

(11) Papildomais paaiškinimais Heraldikos komisija nurodė, kad jos nuomone, dailininkui įsilieti į heraldikos kūrimo procesą paprasčiausia yra seniūnijai ar savivaldybei išreikšus norą sukurti tam tikros vietovės herbą, vėliavas ir antspaudą, nes būtent seniūnija ar savivaldybė, turėtų būti atsakinga už šios žinios paskleidimą ir dailininko, galinčio parengti etalonus ir kitus projektus, suradimą.

(12) Heraldikos komisija taip pat paaiškino, kad minėtasis Aprašas yra informacinio pobūdžio dokumentas, kuris darbo tvarka suderintas 2020 m. vasario 27 d. Heraldikos komisijos posėdžio Nr. 6K-3 (567) metu, stebint išaugusį poreikį, informaciją, kuri iki to įprastai buvo perduodama žodžiu ar elektroniniu paštu, turėti viename rašytiniame dokumente, ją lengvai perduoti ir skelbti viešai.

3. Konkurencijos tarybos nuomonė bei pasiūlymai

(13) Įvertinusi surinktą informaciją, Konkurencijos taryba mano, jog Aprašu patvirtinta rekomenduojamo dailininko atranka gali sudaryti prielaidas konkurencijos ribojimui dėl toliau nurodomų priežasčių.

(14) Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalis įtvirtina reikalavimus viešojo administravimo subjektams, vykdant pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu, užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis nurodo, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama priimti teisės aktus arba kitus sprendimus, kurie teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes ir dėl kurių atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, išskyrus atvejus, kai skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant įstatymų reikalavimus.

(15) Heraldikos komisija yra Lietuvos Respublikos Prezidento sudaryta ir jam atskaitinga valstybės institucija, kurios veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymas.

(16) Konkurencijos įstatyme įtvirtinta pareiga viešojo administravimo subjektams užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę gali būti pažeidžiama dėl susidariusios interesų konflikto situacijos priimant tam tikrą subjektą ar jų grupę privilegijuojančius ar diskriminuojančius sprendimus.

Interesų konflikto situacija kyla tuomet, kai iš vienos pusės, viešojo administravimo subjektas vykdo administracines funkcijas tam tikroje srityje, o iš kitos – tiesiogiai ar netiesiogiai toje pačioje srityje vykdo ūkinę veiklą.

(17) Atsižvelgiant į tai, Heraldikos komisijos nariams vykdant viešojo administravimo funkcijas ir kartu rekomenduojant vieną iš savo narių teikti heraldikos darbų kūrimo paslaugas gali būti sukuriamas interesų konflikto situacija bei nepagrįstai ribojama konkurencija.

(18) Tokią situaciją, visu pirma, gali lemti tai, jog nėra aiškios tvarkos, kaip dailininkas, būdamas ne Heraldikos komisijos nariu, gali viešu būdu sužinoti apie poreikį sukurti herbą ir pretenduoti šio užsakymo įgyvendinimui. Ribotas ratas asmenų, žinančių apie poreikį sukurti herbą, mažina konkuruojančių ūkio subjektų skaičių bei didina prielaidas būti atrinktam susidomėjimą išreiškusiam Heraldikos komisijos nariui.

(19) Be to, nėra reglamentuota, kaip Heraldikos komisijos narys turi išreikšti susidomėjimą konkrečiu užsakymu tokiu būdu jį įtraukiant į pretendentų sąrašą. Taip pat neaišku, ar toks narys pats dalyvauja Heraldikos komisijos posėdyje priimdamas sprendimus dėl savo kandidatūros rekomendavimo, ar turi pareigą nusišalinti nuo klausimo svarstymo.

(20) Galiausiai, Heraldikos komisijos nariai teikdami herbų ir kitų heraldinių kūrinių projektų rengimo paslaugas gali būti palankesnėje padėtyje nei kiti tokias paslaugas siūlantys asmenys ir dėl to, kad dėl savo statuso gali nepatirti tam tikrų šios veiklos sąnaudų. Pavyzdžiui, Heraldikos komisijos nariai neatlygintinai gali gauti ir rinkti informaciją iš visų Lietuvos Respublikos institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų apie heraldikos objektų naudojimą; taip pat neatlygintinai naudotis valstybės archyvuose, muziejuose ir bibliotekose saugoma istorine heraldikos medžiaga istoriniams herbams atkurti².

(21) Nagrinėjamu atveju Konkurencijos taryba pažymi, jog nekvestionuoja Heraldikos komisijos narių teisės dalyvauti kuriant heraldinių ženklų projektus, kaip tai yra numatyta 1995-02-30 Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu Nr. 584 „Dėl Lietuvos heraldikos komisijos“, tačiau atkreipia dėmesį, jog būdama viešojo administravimo subjektu, Heraldikos komisija turi užtikrinti, jog jos vykdoma veikla, susijusi su ūkinės veiklos reguliavimu, užtikrintų sąžiningos konkurencijos laisvę.

(22) Apibendrinus, darytina išvada, kad Heraldikos komisija, kurios nariai yra ir rinkoje veikiantys herbinių ženklų kūrėjai, turėdama viešojo administravimo įgalinimus atrinkti kitų dailininkų kandidatūras herbiniams ženkliams kurti, gali sukelti interesų konfliktą bei dėl jo pažeisti sąžiningos konkurencijos laisvės principą.

(23) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome įvertinti Konkurencijos tarybos identifikuotose srityse trūkstamą teisinį reguliavimą bei pašalinti galimą interesų konfliktą, viešinant apie poreikį kurti herbą ir kviečiant suinteresuotus dalininkus siūlyti savo kandidatūrą, o taip pat aiškiai reglamentuojant kandidatų atrankos procedūrą bei suinteresuotų Heraldikos komisijos narių dalyvavimą joje.

(24) Siekiant sąžiningos konkurencijos laisvės principo užtikrinimo, siūlome Respublikos Prezidento kanceliarijai, kuri užtikrina Heraldikos komisijos veiklą, peržiūrėti jos veiklos nuostatas, kurios dėl interesų konflikto gali lemti konkurencijos ribojimą ir, esant poreikiui inicijuoti atitinkamus pakeitimus.

(25) Nuoširdžiai tikimės Heraldikos komisijos bendradarbiavimo saugant sąžiningos konkurencijos laisvę bei vartotojų gerovę ir prašome apie priimtus sprendimus Konkurencijos tarybą informuoti iki 2022 m. sausio 15 d.

(26) Jeigu kiltų klausimų dėl rašte išdėstytų aplinkybių, maloniai prašome kreiptis žemiau nurodytais kontaktais.

² Lietuvos Respublikos valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymas. Suvestinė redakcija Nr. X-1471. Prieiga per internetą: <<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.36/asr>>.

Pirmininko pavaduotojas, pavaduojantis pirmininką
Šatas

Elonas

Silvija Dubakaitė, tel. +370 5 262 6658, +370 6 0765185, el. p. Silvija.Dubakaite@kt.gov.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 188668192, Jogailos g. 14, Vilnius 01116
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL SIŪLYMŲ TOBULINTI LIETUVOS RESPUBLIKOS HERALDIKOS KOMISIJOS VEIKLĄ IR TEISINĮ REGLAMENTAVIMĄ
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-12-09 Nr. (2.11Mr-45)6V-1613
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Elonas Šatas, Konkurencijos tarybos pirmininko pavaduotojas, Konkurencijos tarybos nariai
Sertifikatas išduotas	ELONAS,ŠATAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-12-09 11:32:11 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žyme nurodytas laikas	2021-12-09 11:32:25 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-08-08 18:02:21 – 2024-08-06 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, į.k. 188668192 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 13:51:05 iki 2021-12-26 13:51:05
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.51
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-12-09 12:48:30)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2021-12-09 12:48:30 Dokumentų valdymo sistema Avilys